

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Strike“ nemškutarških mestnih odbor- nikov ljubljanskih.

V soboto ob 5. uri zvečer napovedana je bila seja mestnega zbora ljubljanskega. Narodni odborniki pridejo, čakajo in čakajo, a nobenega izmed nemškutarških odbornikov ni blizu.

V mestnem zboru sedi sedaj po odstopu g. Regalija 15 narodnih odbornikov, 12 pa nemškutarških. Da je zbor sklepčen, treba je navzočnosti 16 odbornikov. Ako tedaj nemškutarških odbornikov nobeden ne pride k seji, nij sklepčnega zbora. Iz početka se je mislilo, da se je to v soboto le slučajno zgodilo, pa kmalu se raznese govorica, da so nemškutarški odborniki v svojem klubu sklenili „strajkati“, to je, ne priti več k seji mestnega zbora.

Ugibalo se je, zakaj so nemškutarji storili tak sklep in zakaj ravno sedaj. Na dnevnem redu tistega dne bila je prva točka: Dopis c. kr. učnega ministerstva do mestnega zbora zaradi volitve jednega člana v deželni šolski svet. Po kranjske postavi o šolskem nadzorstvu, sklenenej l. 1879 ravno po nemškutarškem prizadetju, pošlje ljubljansko mesto tudi jednega zastopnika v deželni šolski svet. Leta 1879. bil je izvoljen g. Mahr. Oktobra meseca t. l. jim je potekla šestletna doba vsega deželnega šolskega sveta in kakor se drugi udje učiteljskega in duhovenskega stanu sedaj morajo imenovati na novo, tako mora tudi od strani mesta vršiti se nova volitev.

C. kr. učno ministerstvo ravnalo je tedaj popolnem pravilno in postavno, ko je zahtevalo od mestnega zbora imenovanje uda za deželni šolski svet. Nemškutarški odborniki pa so baje tega mnenja, da je gosp. Mahr ad personam izvoljen na šest let, in če se tudi ves deželni šolski svet ponovi, g. Mahr ostane še naprej skozi tri leta na svojem stolu, kot poslednji Mohikanec, ki spomina

na nekdanjo nemškutarško oblast in slavo. In da se ne more izvoliti od strani mesta drugi člen, zato baje nemškutarji ne bodo več prihajali k sejam mestnega odbora. Mi pravimo: baje, kajti oficijelno od tega nij nič znanega; le toliko smo videli, da jih nij bilo k poslednji seji. Če res iz navedenega razloga, potem bi saj toliko takta od njih pričakovali, da bi ali prišli in s protestom odšli ali pa vsaj pismeno naznanili svoj protest. Storili niso niti prvega niti drugega, temveč prav po vzgledu črkostavcev ostavili so v poslednjem trenutku delo in se poskrili v nemškutarški kot v kazini.

Ravno zato pa, ker nij nobene izjave od njih, ne moremo verjeti, da bi iz tega razloga bili nemškutarški odborniki izostali in iskati nam je po pravih, dasi skritih razlogih.

Kdor, kakor mi, pozna naše nemškutarje do jeter in obisti, bo precej uganil prave razloge njihovega sedanjega postopanja. Potegniti hočemo torej tem gospodom krinko raz obraz ter jih pokazati v pravej svitlobi.

V prihodnjem letu praznuje kranjska dežela in ves slovenski narod preimenitno slavnost šeststoletnega združenja s habsburško dinastijo. Deželni zbor je zato naročal deželnemu odboru, da v sporazumljenji z mestom ljubljanskim in deželno vlado dela priprave za slavnost, da se vrši dostojno preuzvišeni imenitnosti tega zgodovinskega čina. In ravno sedaj dobil je mestni zastop vabilo, da voli tri ude v slavnostni odbor. Mi neradi koga sumničimo, a kdor pozna naše Deschmane, Schreye in Schafferje, ta ne bode krivo sodil, če meni, da bi ti gospodje najraje videli, ko bi se Slovenci kolikor mogoče nazaj potisnili pri tej slavnosti. Zato hoté zadržati volitev mestnih udov za slavnost, ker je mestni zastop naroden, dasi bo ravno Ljubljana imela glavno nalogo pri sodelovanju. Skrivajo se pa za neko formalno točko dnevnega reda in demon-

strujejo tako na videz proti vladi, a v resnici proti dinastiji. Ja pri tej demonstraciji se, mimogrede omenjeno, udeležujejo celó nekateri c. kr. uradniki, kajti mej nemškutarškimi odborniki, katerih nij bilo k seji, sta c. kr. deželni šolski nadzornik **Pirker**, ki s tem dejanjem svojega šefa g. učnega ministra pred vsem svetom dezavuiral in c. kr. sodnije svetovalec **Zhuber**, pri katerem tako postopanje nij čudno, ampak le dosledno.

Pa razen tega očividnega so še drugi razlogi napotile nemškutarje, da so ravno sedaj ostavili mestno dvorano. Bliža se konec leta, mestni odbor ima potrditi račun za preteklo leto in sestaviti proračun za prihodnje. Pri tej priliki bo našim odbornikom dana prilika, razsvetliti nemškutarško gospodarstvo z mestnim premoženjem, razkrivati, da je toliko hvalisno mestno posojilo v največjo mestno izgubo. Da so izkazali dobički od tega posojila le gola fikcija, resnica pa je, da bo mesto pri posojilu imelo izgube kacij **150.000 gld.** v tem, ko je banka, ki je oddajala srečke, profitirala 400.000 gl. Dalje bi naši odborniki kazali na potrato z mestnimi novci pri vseh mestnih delih in koliko je po varčnem in vestnem ravnanju narodna večina v tem kratkem času, odkar posluje, prihranila mestu.

Samo pri tedenskih računih se je, kakor smo iz gotovega vira poizvedeli, prihranilo nad 5000 gl. Vse to bi morali slišati nemškutarški odborniki, ki so se pred svetom najbolj s tem bahali, kako dobro da znajo gospodariti; zbal so se števil in zbežali so pred bitko.

Uže so izdelana pravila nove hranilnice ljubljanskega mesta, samo treba, da jih potrdi mestni odbor in z novim letom bi lahko ta nujno potrebni denarni zavod pričel svoje delovanje. Direktorjem kranjske hranilnice in akcijonarjem eskomptne banke je nova hranilnica se ve da trn v peti, treba tedaj saj kolikor se daje zadržati njeno ustanovitev.

Pa še druge za meščane važne stvari ima

LISTEK.

Natalija.

(Poslovenila Janja Miklavčič.)

III.

(Dalje.)

Pavl nij našel na kolodvoru pričakovanega gosta — in ker je bil isti popoludan prost, sklenil je obiskati takoj danes Florinske. Zelo je spoštoval plemenitega starčka, ki je imel tako čiste nazore o kreposti; mala Vera v svojej priprostosti in otroškej najivnosti bila mu je nad vse ljuba.

In Lujiza?
Kako bi o njej sodil, sam nij vedel. Vedno bila je jednako prijazna, skrbljiva, tiha in otožna. Nje prikazen vzbujala je spoštovanje vsakemu, ki jo je videl. Molčeca nje usta svedočila so tako živo o prebolenih tughah, — izgubljeni nadeji — in pobožnost njena bila je istinita, tako vzviševalna, da jo je Pavl od dne do dne bolj čislal, skoro ne slutéč uzroka.

V take misli utopljen dospel do vile. Mihál mu je kot vsikdar odprl duri in sporočil, da Vera v svojej sobi dela, grofinja pa, — kakor je Lujiza nazival, — so v velikej sobi in takoj ga tudi odpelje v to sobo.

Lujiza sedela je pri oknu in šivala. Bila je obrnena proti oknu in tako niti opazila nij prišleca. Stoprv ropot Mihálove lesene noge jo probudi iz nje zamišljenosti. Ugledavši Pavla je nekako iznenadena; da je plakala je gotovo, kajti nežni lici sta solzni, dasi je hitro potegnila z robcem čez oči.

Bil je nekako v zadregi. A ona hitro ustane in mu gre nasproti prijazno ga pozdravlja:

„Nekako napadli ste me gospod van Ryzem; spomini, stari spomini ne dajo mi miru, preobložte mi dušo — in ne morem si kaj . . . Vera vas je gotovo naprosila . . . a prosim vas: odpustite, dekletce je tako nadležno!“

„Nikakor ne, milostiva gospica! Veseli me, vam s čim postreči!“

„Resnično! To je lepo od vas gospod; saj je malo ljudij, posebno mlajših, da bi radi občevali s pregnanci.“

„Takoj hočem Vero poklicati, da začnemo takoj! Oprostite!“ — Zapustila je sobo in šla Vere iskati.

Nehoté se Pavl približa k šivalnej mizici. Tu je ležal majhen zlat križec in zlata verižica, ki jo je vedno nosila. Na njej je visel krasen medaljon, — bil je ravno odprt: v prvej strani bila je slika dame, v kateri je Pavl domneval nje mater, v drugej pa je bila slika mladega, brhkega moža s krasnimi, črnimi očmi in ravno takimi lasmi; okolu te slike ovit je bil kodrček plavih, svilnatih las; zraven tega medaljona visel je na verižici majhen, gladek prstan. „Sedaj umejem nje solze in tugo,“ misli si Pavl, „oni mož je gotovo hraber Poljak, njen zaročenec, ki je ali v vojski padel, ali pa bil v Sibirijo prognan. Ne, ne,“ popravi potem, „da bi bil on v Sibiriji, — zdi se mi ona sposobna čina: slediti mu tjekaj in z njim deliti bol in tugo — on je gotovo mrtev! In oni plavi kodrček? Njegovi lasje to niso, a Verini so gotovo: prstan pa je poročni prstan pokojne njene matere. Kaki spomini! Nij čuda, da pretaka solze, a mali križec — zdi se mi — uteši jej vse bolesti.“ Sedaj pa začuje Verin glas, hitro se odmakne od mizice in pristopi k glasoviru.

mestni zastop sedaj rešiti, postavimo za ljubljanske krčmarje jako imenitno prošnja za dovoljenje, da se sme klati doma. Tudi ta prošnja se ne more rešiti, ker zbor vsled izstopa nemškutarjev nij sklepčen.

Iz vseh teh razlogov so tedaj nemškutarji za dobro spoznali odtegniti se sodelovanju v mestnem zboru. In nasledek tega je — razpust mestnega zbora in splošne volitve. Oboje mi Slovenci radostno pričakujemo in želeli smo, da bi se to uže zdavnaj zgodilo. S tako malo večino, kakoršno smo imeli po poslednjih volitvah, mestni zbor ne more koristno delovati. Zlasti od tistega časa, ko je g. Regali izstopil, in je ostalo le 15 narodnih odbornikov, visel je vedno meč nesklepčnosti nad mestnim zborom. In sedaj so nemškutarski odborniki pustili pasti ta meč, vendar, tako smo prepričani, na škodo ne nam, ampak le samim sebi.

Naj se zbor razpusti in pri novih volitvah bode pokazalo ljubljansko mesto, da je slovensko središče, ki se ne da vladati od peščice nemškutarjev, da pa je tudi pred vsem lojalno in dinastično, ki nič neče vedeti o potuhnenih privržencih prusačke iredente.

Zakaj Slovenci v jezikovnih vprašanjih tako malo dosežemo?

Naša borba za ravnopravnost slovenskega jezika v šoli in uradu traja uže dokaj dolgo; borimo se z veliko vztrajnostjo in odločnostjo, a vendar če iščemo, koliko smo dosegli, moramo reči, vrlo malo.

Kje tiči temu uzrok? Ali je stvar, za katero se poganjamo slaba, ali pa sredstva, katera smo porabljali, niso bila vsikdar prava? Da so naše narodne težnje pravične, priznava se sedaj uže v višjih in najvišjih krogih. Kar se pa pripomočkov tiče, bodemo, ako stvar resno motrimo, morali si obstati, da teh nijsmo vedno srečno izbrali.

Odkar se zavedamo kot narod, poganjamo se za slovenske šole. Ne govorim tukaj o srednjih šolah, nego le o ljudskih. V tem oziru dosegli smo Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Primorskem res nekoliko, na Koroškem pa nijmamo še niti jedne slovenske šole. Da to ne sme dalje tako ostati, sprevidi vsakdo.

Poskušalo se je uže tu in tam, spraviti Koroščem pomoč. Omenjam samo, kar se je v zadnjih letih storilo, to je od tedaj, odkar Taaffejeva vlada drži krmilo avstrijske države. V državnem zboru potegoval se je za nje grof Harach. Komu nij znan slaven govor dr. Vošnjaka? A uspehi? Dosedaj jih nij videti.

V deželnem zboru koroškem terjal je letos neustrašeni g. Einspieler slovenske šole. Pa kakor ose, če dregneš v njihovo gnezdo, tako so ga napali liberalci drugi, katerim je vrlo pomagal namestnik Schmid-Zabierow rekoč, da ne bode nikdar trpel, da bi kdo motil mir v deželi, in da bode vedel preprečiti vsako agitacijo, ko bi se poskuševala od

zunaj. Kajti koroški Slovenci so prav zadovoljni s sedanjimi šolami, katera odgovarjajo vsem pedagoški načelom. Pri tem se je skliceval na veliko avtoriteto v tej stroki na nekega kmetiča, ki še menda šole od znotraj nikdar videl nij. Nazadnje dostavil je še par dobrohotnih fraz, da se bo skrbelo, da se bodo slovenski otroci učili, — čujte veliko milost — slovenske črke spoznavati!

Iz vsega pa je razvidno, da, če bomo od dobre volje ministra Conrada, ali od dobre volje Schmid-Zabierowega pričakovali slovenskih šol, bodemo prej čakali sodnega dneva.

Ali kaj nas briga dobra ali slaba volja Conrada ali Schmid-Zabierowa, kaj nas briga in nam pomaga prvega smehljajoči obraz, ali prazne fraze slednjega? Ali smo mar berači, da prosimo kako miloščino, ali nijmamo pravice zahtevati slovenskih šol? Zakaj torej ne začnemo jedenkrat zahtevati? Čehi nam naj bodo lep vzgled. V Opavi na Šlezij skem hoteli so si osnovati gimnazijo, ali deželni šolski svet in minister Conrad nijsta jim dovolila. Šli so Čehi pred državni sod, in ta je potem zaklical ministru: ti nijmaš pravice jim tega zabranjevati.

Na Spodnjem Avstrijskem so češke občine, katerim deželni šolski svet in minister Conrad nijsta privoščila češkega jezika v ljudskih šolah. Občine Poštorně in Lahovce (Unter Thermenau in Bischofswart) greste pred državni sod s pritožbo, in državni sod je 20. oktobra zopet zaklical: minister, ti si prelomil državno osnovno postavo!

Tako delajo Čehi! Kedaj pa smo mi Slovenci iskali pomoči pri najvišjem varuhu pravice v Avstriji, pri državnem sodu?

Toliko smo tožili in jadikovali po časnikih, kako da so vse šole na Koroškem nemške! Koliko smo tožili v državnem in deželnem zboru!

Pustimo tožbe, pustimo moledovanja, naše geslo bodi: **državni sod!**

Občina sv. Jakoba v Rožnej Dolini prosila je uže davno (pred poldrugim letom) pri deželnem šolskem svetu, naj se jej dá slovenska šola. Do sedaj še nij dobila odgovora. Tukaj treba občini priti na pomoč; pred vsem se jej mora razložiti, katerih sredstev se naj poprime, da dobi od deželnega šolskega sveta kakov odlok, ali da se jej prošnja dovoli ali odbije. Naj se pomaga občini, da napravi ulogo na deželni šolski svet, v katerej urgira rešitev svoje prošnje; ali naj se pouči odbor, da odpošlje deputacijo k namestniku, kateri je predsednik deželnemu šolskemu svetu. Ta deputacija naj ga prosi, da naj skrbi, da se njihova uloga reši tako ali tako itd.

Več občin izreklo je hvalo g. Einspielerju, da se je potegnil za slovenske šole. Te občine treba poučiti, kaj jim je storiti, ako hočejo, da dobe slovenske šole. Občinski odborniki na kmetih nijso tako učeni, da bi poznali vse postave, da bi vedeli, katera pota jim je nastopiti, katerih sredstev se po-

služiti, če hočejo, da pridejo do zaželenega cilja. Ne puščajmo občin brez pomoči v kvar narodnej stvari. Tukaj se odpira Vam, ki kot odvetniki živite mej ljudstvom, Vam poslancem, ki Vam je narod skazal svoje največje zaupanje, široko polje, da si zaslužite lovorov venec! Pomagajte občinam, da zahtevajo slovenske šole pri deželnem šolskem svetu in da dobijo od njega rešitev svojih prošenj. Sestavite jim priziv na ministerstvo, na državni sod, s kratka, bodite slovenskim občinam v tem boji za pravico to, kar je odvetnik stranki v pravdi!

J. D.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 20. novembra.

Državni zbor sklicuje se s cesarskim patentom v 2. dan decembra. — Merodajne osebe desnice pravi „Politik“, so tega mnenja, da se zbornica ne more in ne sme razpustiti, predno se tudi glede mest in kmetskih okrajev ne odstranijo največji nedostatki volilnega reda

Prav povoljno izraža se „Nord-Allg.-Zeitung“ o letošnjih **delegacijah**: ona pravi: „Zednja vkupna seja avstrijskih državnozbornih delegacij je pokazala, da se pohvalno priznava politika vkupne vlade in sredstva njenega upravitelstva. V generalni debati o potrebnih ministertva za vnanje zadeve pristopila sta Plenner in poročevalec baron Hübner vseskozi mnenjam grofa Kálnoky-ja; posebao je Hübner izražal vzajemno priznanje delegacij izvanske politiki vladinej. Temu odgovarjaje vzprejela je delegacija budget ministertva za vnanje zadeve, izreden vojskin ordinarij in potrebščine finančnega ministertva in najvišjega sodnega dvora. Nič manj se ne priznava politika vlade v ogrskih delegacijah. Tudi ondu prevladuje spoznanje vzajemne delavnosti delegacij z ministertvom, kar se je pokazalo zopet včeraj, ko se je nespremenjeno vzprejel po vladi predlagan okupacijski kredit.“

Vedno se še dogajajo napadi razkropljenih ustašev v **Hercegovini**. Dne 6. novembra napaden je bil pol ure od Kalinovca, na Zagorji transport piva, pri kojem je bil jeden bosenskih gonjačev ustreljen, drugemu pa roka odsekana; pivo so lopovi pustili. Pri Čajnici na cesti proti Plevljam strelilo se je na dva artilerijska častnika, pa nijsta bila zadeta. Da se pride v okom tem pogostim napadom, postavil bo generalni komando ob črnogorskej meji „leteč corps“, ker ne zadostujejo dosedanje patrole žandarjev in pešcev. Ta corps imel bode v sebi 80 žandarjev ter 250 pešcev in neko število domačih pandurjev, ki se prostovoljno za to oglasijo; temu oddelku zapovedovali bodo častniki, ki dobro poznajo kraj in ljudi. Tudi se nameravajo iz zaupljivih prebivalcev onih krajev napraviti vaše straže, ki se imajo oborožiti.

Vnanje države.

Nj. Veličanstvo poslalo je **črnogorskemu** knezu v dar dva plemenita konja. „Glas Crnogorca“ opomni, da je to dokaz lepega sporazumenja mej knezom in cesarjem avstrijskem, ki trpi nadalje vzlic napadom dunajskega in peštanskega časnikarstva. Rečeni list pravi, da avstro-ogrski ministri ne

„Kako sem vesela, da ste prišli,“ veseli se Vera; „jutri utegnili bi biti prepozno. Lujiza takoj pride. A preglasno ne smemo igrati, da se papa ne vzbudi“ — skrbno pristavi.

Žalostno prikima Lujiza: „Tako lahko se papa ne vzbudi in baš to me silno skrbi. Poprej nij nikdar več spal, nego šest ur, a sedaj zaspi vsak hip, da je le sam; kaj mislite gospod von Ryzen?“

„Idi, idi Lodojska, spanje je zdravo. Ti si uže tako preskrbna mamica“ norčuje se Vera.

„Zdi se kakor slabost.“

„Jaz mislim da ne. Gospod grof zdé se mi še jako krepki in zdravi!“ — odgovori Pavl.

„Krepki? Jaz je moram na vsakem sprehodu podpirati?“

„To je od protina,“ tolaži Vera.

„Oh ne, ne! Neka slutnja mi teži dušo, da bi papa utegnil...“

„Lodojska, to nij lepo od tebe; hočeš-li, da tudi jaz jočem. Gospod Pavl pa vidi rudeče tvoje oči...“

Grofinjo posilil je smeh. „Bogu prepustimo

vse in nadejajmo se od njega tolažbe,“ tibo pristavi. „Ali začnemo?“

Kmalu je skladba dovršena in Pavl poslovi se pri damah z oblubo, da si bode k dobrej izpeljavi po možnosti prizadeval.

V.

V nedeljo zvečer bil je Pavl dokaj prej v poljske rodmini, nego običajno. Bil je sicer povabljen drugam na družinsko veselico a odpovedal je, da ne bi se izneveril poljskim prijateljem.

Tja dospel bil je odpeljan v takozvano dvorano, ki je bila danes vsa v kinči. Jesenske cvetlice krasile so jo, in dolgi hodnik zelenel je danes, kot vzpomladi zeleni log. Mladi dami bili sta v narodnej noši; osobito starejšej je izredno dobro pristovalo kratko krilo in čveterovoglato pokrivalo, izpod katerega sta padali dve dolgi kiti krasnih njenih las. Napravila mu je poljskih narodnih pekarij in okrasila mu naslonjač.

Vera je bila neposajena od veselja: „Papa gre, papa!“ vsklikne, ploskne z rokama, in v diru mu steče naproti.

Smehljaje se ustopi grof. Tudi Pavlu se je zadel danes bled in onemogel, a obraz mu je zažaril veselja, ko ugleda praznično olepšavo.

„Skoro sem se mislil v gradu Gastrovskem,“ radostno reče, „tako lepo je tu!“

Lujiza potegne mehki naslonjač h kaminu in mu pogrne pléd čez kolena.

„Hvalo ti, ljuba hčerka, Bog te blagoslovi! Kaj pa je Vera za papa naredila?“

Zarudela skoči v sosedno sobo in poda ljubljenemu očetu vezilo: par brezpetnikov, koje je sama navezela.

„Ali je to vse sama, brez tvoje pomoči izvršila, Lujiza? — Aj, kako je spretna postala, odkar nijma druge vzgojevalke, kot starejšo svojo sestro. In vi gospod van Ryzen ste tako prijazni, da ste prišli obhajat z nami to veselico. No, povejte mi, kako se vam dopadati moji Poljakinji?“

Pavl se pohvalno izrazi o njih.“

„Ali kaj imaš neposajenka, da ne miruješ? se-li papa ne sme z gospod Pavlom zabavati?“

Lujiza se je bila mej tem odstranila, tudi

vedó prav, ako trdijo, da sta knez in narod črnogorski različna v svojih mislih; Črnagora vzprejela in podpirala je sicer pribegle Hercegovce, pa se na vso moč trudi, da si ohrani in uvrsti dobre odnošaje z Avstro-Ogrsko.

V **Carigradu** se posebno odlikuje ruski poslanik Nelidov. Pri zadnjem dvornem obedu dobil je dokaze posebne prijaznosti sultanove. Po dînerju, ko se je sultan umaknil v svoje navadno bivališče, povabil je Nelidova k prijateljskemu razgovoru. Tam se je izrazil vladar vseh vernih, da je Rusija jedini prijatelj, na kojega se more on zanesti brez bojazni in nevarnosti. Sultan je dal poslaniku in njega soprogi na razpolaganje svoj vrt in svojo kuhinjo, katera naj uporabljata, kadar se mu zljubi. Konečno predal je sultan Nelidovu veliko zvezdo Osmanijevega reda. — Ko je nekdo vprašal Nelidova imajo-li te prijaznosti kako reelno podlago, odgovoril je le-ta: „V orijentu so besede po ceni; tu nij Evropa, da bi se beseda verno vzprijela.“

V **francoske** kamori pripoznal se je nujnim Duclercov postavni načrt o ratifikaciji pogodbe z državo Congo. Predlogu nujnosti, ki ga zahtevajo radikalci, da bi se začasno izpustili zaradi dogodkov v Montcau-le-s-Mines zaprti, se je vlada močno upirala, in padel je s 384 glasovi proti 76. Minister notranjih zadev odgovoril je na interpelacijo radikalcev o onih 50.000 frankih, ki so se dali škofu Algierskemu tako, da je ta denar le povračilo za posojila nadškofova.

Predsednikom **pruskega** deželnega zbora voljen je pl. Köller (konservativec), prvim podpredsednikom bar. Heermann (centrum), drugim podpredsednikom pl. Benda (nacionalno-liberalen). Večina vladinih predlog še nij dokončanih; tako n. pr. nujna predloga o opuščenju štirih najnižih stopinj razrednega davka, o polajšanju občinskih in šolskih dač in poboljšanju uradniških plač. Govori se celo, da se bo zbor do januarja preložil in da nekatere teh predlog celó ne pridejo na vrsto. Veliko osupnenje vzbudila je namera vladina, da hoče izgubo iz razrednega davka pokriti z novim užitninskim davkom na pivo, tobak, žganje itd. Obče se mesto tega zagovarja obdačenje kapitalistih dohodkov.

Finančni minister Scholz predložil je **nemške** zbornici budget za l. 1883/84. Pri neposrednih davkih primanjkuje letos 10 milijonov, pri gozdarskeji upravi pol milijona. Dohodki in izdajki prihodnjega leta sučejo se okolu 1000 milijonov mark. Novi zajem znašal bode 318 milijonov. Vsevkupni državni dolg z uštetim železničnim dolgom znaša sedaj 4682 milijonov.

Dopisi.

Od Save 16. novembra [Izv. dop.] Pri bližnji župnijski cerkvi v Trbovljah obhajali so preteklo nedeljo slovesno god svojega patrona sv. Martina. Da bi se slavnost še bolj povišala, godli so pri službi božjei tudi domači godci, kateri pa so popoldne v bližnji krčmi malo preveč pili, kajti vpijanili so se, naposled pa še stekli in pri tej priliki sunil je jeden tovariša z nožem tako nesrečno v trebuh, da je v malo minutah dušo izdihnil.

Ker uže ravno o godcih govorim, še nekaj o naši domačej godbi. Imel sem več nego stokrat na svatbah priliko, opazovati mej našim priprostim ljudstvom, kako ljubi so ljudem domači slovenski napevi, in slovenske ali vsaj hrvatske skladbe je bolj

Vera jej sledi, pomignivši Pavlu za seboj. Začudenjem gleda grof za njimi.

Duri v sosednjo sobo, kamor so oni trije odšli, ostala so odprta in ljubeznivi prizor ugleda grofovo oko. Vera sedi za klavirom, Lujiza stoji tik nje, držeč v roki poljsko zastavo, s kojo je na pol zakrivala mladega godca. Sedaj zapoje ono narodno pesen, početkom tiho a bolj in bolj donel je glas za glasom globokočutečega srca, čuteče duše. Bil je tugovalni glas nesrečne očetvine, ki je polagom se spremenil v sveto grožnjo in naposled burno-doneč končal v plamtečem, navdušenem srdcu nemilemu sovražniku.

Solznim pogledom, ginjeno dušo poslušal je Florinski krasno arijo. Skrbno ga je opazovala Lujiza, kako je začetkom z onemoglo roko štel takt in tresočim glasom jo spremljal, da mu nij roka omahnila in glava težka nagnila se trudna na prsa; in zopet premagal ga je spanec.

Z navdušenjem pa je igrala Vera, da niti opazila nij malih pomot, ki so je prouzročili nežni prstki.

uamejo, nego še tako umetno zložena Straussova kompozicija. A še to malo slovenskih koračnic, kar jih imamo, so od vojakov prišli godci ali pokvarili ali pa napačno na nemška imena prekrstili. Zatorej naj bi „Glasbena Matica“ izdala tudi kakšno instrumentalno skladbo, popotnice, poskočnice itd., in ker imamo skoraj v vsakej župniji svojo godbo, naj bi gg. župniki in učitelji godce poučevali, kam se jim je obrniti za lepe nove skladbe. To bi širilo tudi narodno zavest.

Iz Sevnice na Savi 18. novembra. [Izv. dop.] Takih nekorektnostij, kakoršne se nahajajo v tem okraji in osobito pri nas v Sevnici, bi pač človek zaman iskal še v katerem drugem okraji. Deželni šolski svet je namreč naš okrajni šolski svet vprašal, če je jednorazredna nemška šola v Sevnici nepotrebna, ker se je vendar Gradčanom čudno zdelo, da bi se osnovala privatna jednorazredna šola, ko imamo dobro urejeno trirazredno šolo, ki se s poukom v nemščini gotovo veliko peča. Seja okrajnega šolskega sveta bila je razpisana na 6. dan oktobra, ker pa je ta dan bil somenj na Pladini, ter so narodnjaki uže tudi slutili, kaka rešitev jih čaka pri tej seji, prosili so okrajnega glavarja, da bi se ta seja za 3 dni odložila. Seje pa tudi 3. dan nij bilo, in vse je postalo tiho, se ve da kar nemške šole zadeva ne. Najedenkrat se izve, da je okrajni šolski nadzornik B. Ambrožič (Armbrustschütz) pisal privatno pismo okrajnemu glavarju, da nij pričakovati od okrajnega šolskega sveta, da bi se nemška šola dovolila, ker je večina narodna, in ker le on sam in g. Smreker glasujeta za nemško šolo. On piše dalje, da naj on sam ta odlok ugodno za nemško stranko reši. Še le 15. novembra imeli smo o tej zadevi sejo in narodnjaki postavili se na noge. Okrajni glavar g. Rupnik pa nam zatrjuje, da je vsako ugovarjanje odveč, da šola še sicer nij dovoljena, a dovolila se bode gotovo. In glejte čudo, uže isti dan je pismeno naznanilo letalo od hiše do hiše, da je šola bila 9. novembra uže dovoljena. Tedaj brez nas. Dne 21., 22. in 23. novembra se sprejemajo otroci. Otroci naj bi tedaj iz trirazredne šole v jednorazredno stopili. Nemška jednorazredna šola je tedaj več vredna, kot slovensko-nemška trirazredna. Daleč smo uže. Kaj poreče k temu deželni šolski svet? Čemu je tedaj okrajni in čemu krajni šolski svet?

Našega državnega poslanca prosimo, da objavi to početje v državnem zboru, da se šola, katera nij po postavnem potu rešena, zatvori.

Učitelj g. Wermuth je slovenščine čisto nezmožen, ker je trd Nemec. Bil je nekaj hofmeister na Francoskem in potem vinotržec, s čemer se je uže sam pobahal. Vsi železniški čuvaji pa so dobili oster ukaz, da morajo njih otroci obiskovati nemško šolo. Koliko otrok se bode oglasilo, vam še pišem.

Domače stvari.

— (K smrti Daničiča.) Na željo srbskega ministra za prosveto in cerkvene poslove po nalogu kralja Milana, prenese se truplo pokojnega učenjaka

Pavl ostal je tihi opazovalec. Takoj po dovršitvi hiti Lujiza k očetu in ga vzdrami s toplim poljubom; Vera niti opazila nij.

„Krasno, otroci, krasno! A Vera, kedaj se je ona navadila tako izvrstno igrati? V duhu sem bil na Poljskem, borili smo se za svobodo naše vere, našega naroda! Oj ubogi narod! — Gospod Pavl kako se vam dopada pesen? — Zakaj bi se ne smel narod, ki ima take krasne popeve, kedaj nadejati rešitve od silnega robstva? Pred ali pozneje! a zgoditi se mora!“ —

„Kedó naj bi dvomil o tem — saj je vendar Bog pravičen!“

„Jaz pač ne bodem učakal svobode svoje domovine; Lujiza tudi težko — a ti mala Vera utegneš biti — kdó vé? — jedenkrat dvorna dama poljske kraljice!“

„Tega pa nehčem, papa!“ resno odgovori, „jaz nehčem nazaj na Poljsko, Holandija mi je sedaj ljubša, nego one mrzle planjave.“

„To pa nij lepo od tebe! Še to moram pre-

na državne stroške v Beligrad. Zaradi tega premenil se je uže določeni pogrebni spored in se truplo nepozabljivega Daničiča prenese slovesno jutri popoldne ob 10. uri iz zagrebške pravoslavne cerkve na kolodvor. Od vseh strani dohajajo sožalovalni telegrami in venci. „Matica Slovenska“ odposlala je venec.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto imel je 46 obiskovalcev, katerim je predsedoval g. Stegnar. Berilo imel je g. Trtnik, ki je v obširnem in jako marljivo sestavljenem spisu po raznih klasikih raztolmačil pomen „Briareja storokega“ in dotični stih našega Preširna v pesni na Hradeckega, župana ljubljanskega. Po pohvalno vzprijetem berilu pa se je vrstilo petje in godba na glasovir in gosli in reči moramo, da je bilo oboje zares izvrstno in smo imeli ta večer toliko muzikalnega užitka, kakor v kakem koncertu. Obširnejega poročila nam prepričali prostor ne dopušča.

— (Petindvajsetletnico) svojega službovanja obhajal je včeraj načelnik ljubljanske postaje južne železnice g. Gustav Habit. Železnični uradniki, pri katerih je jako priljubljen, izročili so mu v njegovej z raznimi cveticami in rastlinami ozalšanej pisarni po primernem nagovoru g. staroste več lepih in dragocenih vezil, želeč mu: „Še mnogo let!“

— (Veselica ljubljanskih veteranov) pri Ferlincu bila je jako živahna in udeležilo se je je toliko veteranov s svojimi rodbinami, da je bilo vse natlačeno polno v salonu. Jako lepo so napivali v slovenskem jeziku gg. Mihalič, kupčijske zbornice svetnik Skrbinec in drugi, na visoko cesarsko rodbino, na procvet veteranskega društva itd.

— (Delavska veselica), katero je priredil odbor tukajšnjega črevljarskega bolniško-podpornega društva včeraj zvečer v čitalnični restavraciji, bila je obiskovana jako mnogobrojno, da so bili vsi prostori prenapolnjeni in je za blagi namen ostala znatna vsota. Vse točke programa izvrševale so se precizno in v splošno pohvalo.

— (Odlikovanje.) Gosp. grof Rudolf Pace okrožni predstojnik v Banjiluki dobil je red železne krone tretje vrste, g. Pij pl. Lazzarini okrajni predstojnik v Livnem, viteški križ Fran Josipovega reda in g. Leopold Pečar, kancelist v Mostaru zlati križec za zasluge.

— (Roparja) išče c. kr. okrajna sodnija v Krškem, kateri je v noči 1. t. m. v Arto, v okraji krškem mlinarskega najemnika Jože Boviča roparsko napadel in ga z ostrim orodjem na glavi smrtno ranil. Neznani ropar vzel je možnjo z 8 gld., jedno harmoniko, cilindrsko in „anker“-uro, verižico iz bron, lovsko puško, pištolo itd. Sumljiv tega ropar je potepuh, France Kurnik iz Lukovca, 36 let star, velike in šibke postave, dolgega suhega in bledega obraza in šiljastega nosa.

— (Razpisani službi.) Razpisana je služba c. kr. okrajnega sodnika v Brežicah, eventuelno pri kakej drugej okrajnej sodniji v Celjskem okrožji.

slišati, da zametuješ našo revno domovino, katero si baš sedaj tako krasno opevala?“

„Ne, ne papa, odpusti!“ in oklene se ga okolu vratu, „saj veš, da nijsem Poljske menila — radi tega ne maram Poljske, ker je toliko Rusov v ujej in té tako sovražim, te grde ljudi.“ —

„Vera, Vera, veš-li, da ne smemo nikogar sovražiti?“ — svari jo Lujiza.

„Nikogar? Dà, nekateri so tudi, ki je...“

„Ki je pomiluješ, kaj ne sestrice?“

„Jaz — pa Ruse milovati? Papa, li-čuješ, kaj Lodojska pravi?“

„Dà, dà Vera. Rabelj je bolj milovanja vreden nego mučitelj!“ pritrjuje Lujiza.

„Mir, mir“, svari grof, „danes se ne bosta razdvojile. Lujiza ima prav: nikogar ne sme Vera sovražiti, dasi rad verjamem, da mali moj ljubljenec sovraži le rusko nasilnost in ne Rusov, kaj ne Vera?“

„Dá, da papa! Tako je; a vendar ti povem, da sem rajši v Holandiji, ker tu ne slišim o Sibiriji in tudi ne vidim Rusov tu!“ (Dalje prih.)

Prošnje do 29. t. m. — Nadalje služba sodnijskega pristava pri c. kr. deželnej sodnji v Celovci, eventualno pri kakej okrajnej sodnji na Koroškem, kjer se izprazni mesto. Prošnje do 24. t. m. — Pri zadnji službi nij povedano, mora li prosilec biti zmožen slovenskega jezika. Se li Koroška smatra uže za čisto nemško kronovino?

Umrlj so v Ljubljani:

16. novembra: Alojzij Lekan, mizarjev sin, 3 leta, Poljanska cesta št. 18, za vodenico. — Josip Valenčič, krojač, 72 let, Seminarske ulice št. 4, za spridenjem droba. — Tomaž Hočevar, gruntni posestnik, sedaj kaznenec, 37 let, Ulice na grad št. 12, za jetiko.

V deželnej bolnici:

11. novembra: Štefan Prelesnik, hlapec, 40 let, za spridenjem krvi.

12. novembra: Katarina Hudorovič, dnarica, 21 let, za vnetjem trebušne kože.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
17. novembra	ob 7. uri zjutraj	721.51 mm.	+ 5.4°C	slaboten jugozahod	oblačno	17.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	720.55 mm.	+ 4.2°C	slaboten jugozahod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	723.03 mm.	+ 2.2°C	slaboten jugozahod	oblačno	
18. novembra	ob 7. uri zjutraj	727.34 mm.	+ 2.0°C	brezvetrije	oblačno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	728.08 mm.	+ 4.6°C	brezvetrije	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	730.96 mm.	+ 0.4°C	slaboten sever	oblačno	
19. novembra	ob 7. uri zjutraj	734.06 mm.	- 2.2°C	slaboten sever	jasno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	732.85 mm.	+ 2.0°C	slaboten vzhod	deloma jasno	
	ob 9. uri zvečer	729.57 mm.	- 1.8°C	slaboten jugozahod	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk v pretečenih dneh zelo nizek, se je zadnje dni zopet, toda tako nejednakomerno vzdignil, da je znašal razloček mej maksimumom na severovzhodu in mej minimumom na jugu 10 mm. Vetrovi so postali zopet nekoliko močnejši; prevladovali so večinoma mrzli vzhodni in severni nad južnimi in zahodnimi. Temperatura je na vzhodu in severu močno pala in bila uže negativna, sploh pa podnormalna; na jugu je ostala precej nespremenjena in normalna; ob jednem tudi nij bila ekstremna. Nebo večinoma ali popolnoma, ali pa saj deloma oblačno, vreme nestanovitno, po več krajih sneženo.

Tržne cene v Ljubljani

dné 18. novembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	04
Jčemen	4	23
Oves,	2	93
Ajda,	4	55
Proso,	4	71
Koruza,	6	40
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	59
Maslo, kilogram	—	92
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	78
„ povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	80
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilcgram	—	56
Telečje	—	50
Svinjsko	—	52
Koštrunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	16
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama,	1	87
Drva trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka,	4	40

Dunajska borza

dné 20. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	45	kr.
Srebrna renta	77	05	„
Zlata renta	91	10	„
5% marcna renta	91	10	„
Akcije narodne banke	829	—	„
Kreditne akcije	289	90	„
London	119	20	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	47 1/2	„
C. kr. cekini	5	66	„
Nemške marke	58	45	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	118	„
Državne srečke iz l. 1864	100	171	50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	—	„
Ogrska zlata renta 6%	119	30	„

„	4%	85	75
„	5%	84	60
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	116	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	97	75	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	75	„
Kreditne srečke	100 gld.	174	—
Rudolfove srečke	10	18	75
Akcije anglo-avstr. banke	120	120	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	224	75	„

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je danes zjutraj ob 7. uri po zelo hudej bolezni umrl v 23. letu svoje dobe gospod

Anton Tomsič,

c. kr. častnik 25. peš-polka.

Pogreb bude v ponedeljek 20. t. m. ob 9. uri zjutraj.

Dražega umrlega priporočamo v blag spomin.

Ilirska Bistrica, v 19. dan novembra 1882.

(736—1)

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za dokaze toplega sočutja mej boleznijo in ob smrti našega prerano umrlega iskreno ljubljeneega, nepozabljivega sinčka

JULIJA,

potem za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu na pokopališču, za darovane mnogoštevilne krasne vence, izrekava najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, v dan 20. novembra 1882.

(737)

Lorenc in Josipina Zdešar.

Hiša

pri Mostarji na Brezovci, posebno znana gostilna, blizu farne cerkve in pri veliki cesti, z zemljiščem in kmetijskim poslopjem, se dá v najem.

Natančno se izve pri lastniku

(734—1)

Janezu Ovenu.

Dežmann & Comp. v Trstu

pošilja s poštanim povzajem po 4³/₄ klg. prosto (franko) vseh stroškov do zaznamenovane bližnje pošte na vse kraje Avstro-Ogrske države, v Ljubljani pa prosto na dom po sledečih cenah:

Kava Ceylon (plant), najfinejša	klg.	1.45 gld.
„ Perl, najfinejša	„	1.65 „
„ Cuba	„	1.60 „
„ St. Domingo	„	1.15 „
„ Java	„	1.20 „
„ Portoriceo	„	1.30 „
„ Rio, zbrana	„	1.04 „

Pošilja se vsake baže blago.

Naročila sprejema v Ljubljani tudi g. M. Dolžan, Francevo nabrežje št. 29, III. nadstropje. (735—1)

Malin

v najboljšem stanu, obilno vode, na štiri kamene in stope, lepega irga na Dolenjskem, se z drugim gospodarskim poslopjem vred proda za 3600 gld.

Več o tem se izve pod adreso: A.—Z. št. 31, Zidani Most (Steinbrück). (735—1)

Umetne (574—24)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin.

Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin zobni zdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Pravo naravno pomuhljevo jetrno olje,

prilavljeno po prostem odtoku jedra vrh druge naloženih svežih jeter, ne zamenjati ga s čišćenim ali pa s takim, ki se zadobi iz skisanih jeter. Vspešneje kot vsaka druga vrsta tacega olja, ki se prodaje v trgovini, se posebno uporablja proti škrofeljem, rahitidi, plučnici, kroničnim oprham itd. itd. — V steklenicah à 60 kr. (10 steklenic 5 gld., za klgr. 2 gld.; spojeno z železnim jodürjem posebno vspešno v steklenicah po 1 gld. (10 steklenic 8 gld.) prodaje in razpošilja s poštanim povzajem

G. PICCOLI, lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani, Dunajska cesta. (696—4)

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.

Srečkanje 5. januarja.

1. glavni dobitek gotovih 50.000 gld.

2. glavni dobitek gotovih 20.000 gld.

3. glavni dobitek gotovih 10.000 gld.

Nadalje

1 à gld. 10.000 — 4 à gld. 5000 — 5 à gld. 3000 — 15 à gld. 1000 — 30 à gld. 500 — 50 à gld. 300 — 50 à gld. 200 — 100 à gld. 100 — 200 à gld. 50 — 542 à gld. 25, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razpoloženi v vseh prodajalnicah lozov.

Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošiljajo na

loterijski oddelek tržaške razstave

Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstoječo adreso.

Lozi dobivaje se v Ljubljani pri slav. kranjskeje eskomptnej banki, pri J. C. Luckmannu, Edv. Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih. (712—6)